

dra, yngre lagarna otillfredsställande. Så måste just ha varit fallet med släktskap.

Med den här framställda tolkningen af delaktighetsbestämmelserna blir det vidare möjligt att på ett mycket enkelt sätt förklara anledningen till bestämmandet af de medbrottsligas antal till lika i alla mål. Antalet synes nämligen ha fastställts ur synpunkten af den skadeersättning, som den dräpandes ätt borde lämna den dräptes. Det sammanlagda belopp, som enligt VGL I Md 3, VGL II Dr 8 erlägges, uppgår nämligen, när man räknar en 'haldsbane', en 'radsbane' och fem 'atvistarmän', till $12\frac{1}{3}$ mark ($4\frac{1}{2} + 4\frac{1}{2} + 3\frac{1}{3}$), eller den närmast 12 mark stående summa, som bekvämt sönderfaller i öfliga bötesbelopp (en på två fördelad 9-marksbot + 5.16 örtugar.¹) Denna bot benämnes med det utan tvifvel gamla namnet 'hælghis' eller 'manhæliæs bot'.

För att icke gå ur vägen för en svårighet vill jag slutligen i detta sammanhang — mera för att påpeka den, än därför att jag anser mig lösa den — framställa ett tolkningsförsök af en annan egendomlighet hos straffet för 'atvistarmän'. Som Wilda² anmärkt, förefaller det besynnerligt och svårförklarligt, att i VGL I Md 3, VGL II Dr 8 stadgas, att kungen ej har att uppbära böter af 'haldsbane' och 'radsbane', men väl af 'atvistarmän'. Förhållandet kan knappast vara gammalt; slutet af de anförda kapitlen visar i öfrigt rättsändring med afseende

¹ Med det här antagna ungefärliga beräkningssättet af bötessumman bör jämföras, att det är till 12 mark, som ätteboten nominellt bestämmes, fastän dess faktiska belopp enligt detaljbestämmelserna i VGL I endast uppgår till $11\frac{29}{32}$ mark. Jag räknar härvid enligt vanlig uppfattning 24 örtugar på hvar mark, och icke, som Björling, *Bötesstraffet*. S. 97, antagligen genom ett förbiseende yrkar för VGL I, 16 örtugar på hvar mark. När Björling *a. a.* S. 138 n. 1 beräknar ätteboten enligt VGL I, räknar han för öfrigt själf med reduktionstalen 1:8:3, d. v. s. med 24 örtugar på marken.

² *Strafrecht*. S. 610 n. 2.